

Środa, 28 września 2005 r.

ZAŁĄCZNIK VII

TRANSAKCJE HANDLOWE

Część A — Przeznaczenie handlowe

1. Pozycje/portfele utrzymywane z przeznaczeniem handlowym spełniają następujące wymogi:
 - a) pozycja/instrument lub portfele muszą posiadać dobrze udokumentowaną strategię handlową zatwierdzoną przez zarząd wyższego szczebla, w tym wyznaczoną dla nich perspektywę czasową;
 - b) w odniesieniu do aktywnego zarządzania pozycją muszą istnieć jasno określone zasady i procedury, w tym co następuje:
 - i) pozycje podlegają obrotowi handlowemu;
 - ii) limity pozycji są ustalone i monitorowane pod względem adekwatności;
 - iii) dealerzy mogą swobodnie otwierać pozycję/zarządzać pozycją w ramach uzgodnionych limitów oraz zgodnie z zatwierdzoną strategią;
 - iv) zarząd wyższego szczebla otrzymuje sprawozdania na temat pozycji, co stanowi nierozdzielny element procesu zarządzania ryzykiem danej instytucji; oraz
 - v) pozycje aktywnie monitoruje się w odniesieniu do źródeł rynkowych informacji oraz oceny zbywalności lub możliwości zabezpieczenia pozycji lub wiążących się z nią rodzajów ryzyka, w tym oceny jakości i dostępności danych rynkowych do procesu wyceny, poziomu obrotu rynkowego, wielkości pozycji będących w obrocie rynkowym; oraz
 - c) muszą istnieć jasno określone zasady i procedury dotyczące monitorowania pozycji pod kątem strategii handlowej instytucji, w tym monitorowania wielkości obrotu i przeterminowanych pozycji w jej portfelu handlowym.

Część B — Systemy i mechanizmy kontroli

1. Instytucje ustanawiają i utrzymują systemy i mechanizmy kontroli w celu zapewniania ostrożnych i wiarygodnych oszacowań cenowych.
2. Systemy i mechanizmy kontroli zawierają co najmniej następujące elementy:
 - a) udokumentowane zasady i procedury dotyczące procesu wyceny. Obejmują one wyraźnie określony zakres odpowiedzialności za różne obszary wchodzące w skład procesu wyceny, źródła rynkowych informacji oraz przegląd ich adekwatności, częstotliwość dokonywania niezależnej wyceny, godziny podawania dziennych cen zamknięcia, procedury wycen korygujących, procedury weryfikacji na koniec miesiąca oraz weryfikacji doraźnej; oraz
 - b) system przekazywania sprawozdań do działu odpowiedzialnego za proces wyceny jest jasny i niezależny od jednostki operacyjnej.

Ostatnim ogniwem systemu sprawozdawczego powinien być dyrektor wykonawczy zarządu głównego.

Metody ostrożnej wyceny

3. Wycena według wartości rynkowej jest wyceną pozycji dokonywaną co najmniej raz dziennie według łatwo dostępnych cen zamknięcia, pochodzących z niezależnych źródeł, takich jak: kursy giełdowe, notowania elektroniczne lub notowania pochodzące od kilku niezależnych, renomowanych domów maklerskich.
4. Dokonując wyceny według wartości rynkowej, stosuje się ostrożniejszą wersję kursów kupna/sprzedaży, chyba że instytucja jest znaczącym animatorem rynku w zakresie danego rodzaju instrumentu finansowego lub towaru i może dokonać zamknięcia po średnim kursie rynkowym.

Środa, 28 września 2005 r.

5. W przypadku gdy wycena według wartości rynkowej nie jest możliwa, przed zastosowaniem sposobów ujmowania pozycji w portfelu handlowym instytucje muszą dokonać wyceny ich pozycji/portfeli według modelu. Wycenę według modelu określa się jako dowolną wycenę, którą należy odwzorować, wywieść lub obliczyć w inny sposób na podstawie danych rynkowych.
6. Dokonując wyceny według modelu, należy spełnić następujące wymogi:
 - a) zarząd wyższego szczebla ma świadomość, które składniki portfela handlowego poddawane są wycenie według modelu, i rozumie znaczenie niepewności, jaka stąd wynika w sprawozdaniach dotyczących ryzyka/wyników działalności;
 - b) wykorzystywane dane rynkowe odpowiadają w miarę możliwości cenom rynkowym, a adekwatność danych rynkowych dla pozycji podlegającej wycenie, oraz parametry modelu ocenia się okresowo;
 - c) w miarę dostępności stosuje się metody wyceny, które stanowią przyjętą praktykę rynkową dla danych instrumentów finansowych lub towarów;
 - d) w przypadku gdy model został stworzony przez instytucję, opiera się go na stosownych założeniach, które zostały oszacowane i sprawdzone przez osoby odpowiednio do tego wykwalifikowane, niezwiązane z procesem tworzenia modelu;
 - e) ustanawia się procedury formalnej kontroli zmian oraz przechowuje zabezpieczoną kopię modelu, którą wykorzystuje się do okresowego sprawdzenia wycen;
 - f) jednostka zarządzająca ryzykiem ma świadomość słabych stron stosowanego modelu oraz sposobów, w jakie najlepiej można je odzwierciedlić w wynikach wyceny; oraz
 - g) model poddawany jest regularnemu przeglądowi w celu określenia jego dokładności (tzn. dokonania oceny prawidłowości założeń, analizy zysku i strat w zestawieniu z czynnikami ryzyka, porównania rzeczywistych wartości zamknięcia z wynikami modelu).

Do celów lit. d) model opracowuje się lub zatwierdza niezależnie od jednostki operacyjnej. Podaje się go niezależnym testom. Obejmuje one weryfikację danych matematycznych, założeń oraz zastosowanego oprogramowania.

7. Oprócz codziennej wyceny według wartości rynkowej lub według modelu powinno dokonywać się niezależnej weryfikacji cen. Jest to proces, za pomocą którego ceny rynkowe lub dane dotyczące modelu sprawdza się pod względem dokładności i niezależności. Podczas gdy codziennej wyceny według wartości rynkowej mogą dokonać dealerzy, weryfikacji cen rynkowych i danych dotyczących modelu powinna dokonywać jednostka niezależna od działu operacji dealerskich, co najmniej raz w miesiącu (lub częściej w zależności od charakteru rynku/działalności handlowej). W przypadku gdy niedostępne są źródła cen lub źródła te są bardziej subiektywne, właściwe może okazać się zastosowanie środków ostrożności, takich jak aktualizacje wyceny.

Korekty aktualizujące wartość wyceny

8. Instytucje ustanawiają i utrzymują procedury dotyczące uwzględniania korekt aktualizujących wartość wyceny.

Normy ogólne

9. Właściwe organy mogą wymagać, by formalnie uwzględniano następujące korekty aktualizujące wartość wyceny: niezrealizowane marże kredytowe, koszty zamknięcia, ryzyko operacyjne, przedterminowe rozwiązanie umowy, koszty inwestycji i finansowania, przyszłe koszty administracyjne oraz, tam, gdzie to stosowne, ryzyko modelu.

Normy dla pozycji o ograniczonej płynności

10. Pozycje o ograniczonej płynności mogą powstać na skutek określonych zdarzeń rynkowych oraz sytuacji uwarunkowanych instytucjonalnie (np. pozycje o dużej koncentracji lub pozycje przeterminowane).

Środa, 28 września 2005 r.

11. Określając, czy ujemna korekta aktualizująca wartość wyceny jest konieczna dla pozycji o ograniczonej płynności, instytucje uwzględniają kilka czynników. Czynniki te obejmują czas, jaki byłby potrzebny do zabezpieczenia pozycji/ryzyka w ramach pozycji, zmienność i średnią rozpiętość cen kupna/sprzedaży, dostępność notowań rynkowych (liczba i wskazanie animatorów rynku) oraz zmienność i średnią wolumen obrotu, koncentracja na rynku, rozkład pozycji pod względem terminów rozliczenia, zakres, w jakim wycena opiera się na modelu oraz wpływ innych ryzyk związanych z modelem.
12. W przypadku stosowania wycen strony trzeciej lub wycen według modelu instytucje ustalają, czy należy zastosować dodatnią korektę aktualizującą wartość wyceny. Ponadto instytucje uwzględniają potrzebę ustanowienia ujemnych korekt aktualizujących wartość wyceny dla pozycji o ograniczonej płynności oraz na bieżąco dokonują przeglądu ich adekwatności.
13. W przypadku, gdy korekty aktualizujące wartość wyceny są przyczyną istotnych strat w bieżącym roku obrotowym, pomniejszają one fundusze własne podstawowe instytucji zgodnie z art. 57 lit. k) dyrektywy 2006/.../WE.
14. Inne zyski/straty wynikające z korekt aktualizujących wartość wyceny uwzględnia się w obliczeniach „zysków netto portfela handlowego”, o których mowa w art. 13 ust. 2 lit. b), oraz powiększa/pomniejsza się o nie dodatkowych fundusze własne wymagane do spełnienia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego zgodnie z tymi przepisami.
15. Korekty aktualizujące wartość wyceny, które wykraczają poza te przewidziane przez standardy rachunkowości, którym podlega instytucja, będą traktowane zgodnie z ust. 13, jeżeli powodują znaczące straty, lub, w innych przypadkach, zgodnie z ust. 14.

Część C — Wewnętrzne instrumenty zabezpieczające

1. Wewnętrzny instrument zabezpieczający stanowi pozycję, która w istotny sposób lub całkowicie kompensuje element ryzyka składowego pozycji w portfelu niehandlowym lub zestawu pozycji. Pozycje powstające z tytułu stosowania wewnętrznych instrumentów zabezpieczających kwalifikują się do traktowania właściwego dla kapitału w portfelu handlowym, pod warunkiem że utrzymywane są z przeznaczeniem handlowym oraz że spełnione są ogólne kryteria dotyczące przeznaczenia handlowego i ostrożnej wyceny, określone w częściach A i B. W szczególności:
 - a) pierwotnym celem wewnętrznych instrumentów zabezpieczających nie jest uniknięcie lub obniżenie wymogów kapitałowych;
 - b) wewnętrzne instrumenty zabezpieczające są we właściwy sposób dokumentowane i podlegają szczegółowym wewnętrznym procedurom zatwierdzenia i kontroli;
 - c) transakcję wewnętrzną prowadzi się na warunkach rynkowych;
 - d) główną częścią ryzyka rynkowego wywołanego wewnętrznym instrumentem zabezpieczającym zarządza się w sposób dynamiczny w portfelu handlowym w ramach zatwierdzonych limitów; oraz
 - e) transakcje wewnętrzne są uważnie monitorowane.

Monitorowanie odbywa się przy zachowaniu odpowiednich procedur.

2. Sposoby traktowania, o których mowa w ust. 1, nie naruszają wymogów kapitałowych stosowanych w odniesieniu do tej strony wewnętrznego instrumentu zabezpieczającego, która należy do portfela niehandlowego.
3. Niezależnie od ust. 1 i 2, w przypadku, gdy instytucja zabezpiecza ekspozycję na ryzyko kredytowe zaliczoną do portfela niehandlowego przy użyciu kredytowego instrumentu pochodnego zaksięgowanego w portfelu handlowym (stosuje wewnętrzny instrument zabezpieczający), uznaje się, że dla regulacyjnych celów kapitałowych ekspozycja z portfela niehandlowego nie jest zabezpieczona dopóty, dopóki instytucja nie nabyte od uznanego zewnętrznego dostawcy ochrony kredytowego instrumentu pochodnego, który spełnia wymagania określone w załączniku VIII część 2 ust. 19 dyrektywy 2006/.../WE w odniesieniu do ekspozycji z portfela niehandlowego. Jeżeli taka ochrona zostaje nabyta i uznana dla regulacyjnych celów kapitałowych jako instrument zabezpieczający ekspozycję z portfela niehandlowego, dla tych samych celów do portfela handlowego nie zalicza się ani wewnętrznego ani zewnętrznego zabezpieczającego instrumentu pochodnego.

Środa, 28 września 2005 r.

Część D — Uwzględnienie w portfelu handlowym

1. Instytucje stosują jasno określone zasady i procedury ustalania, które pozycje należy zaliczyć do portfela handlowego w związku z obliczaniem wymogów kapitałowych, zgodne z kryteriami określonymi w art. 11. Zasady te i procedury biorą pod uwagę możliwości danej instytucji i stosowane przez nią praktyki w zakresie zarządzania ryzykiem. Wypełnianie tych zasad i procedur jest w pełni udokumentowane i podlega okresowej kontroli wewnętrznej.
2. Instytucje stosują jasno określone zasady i procedury ogólnego zarządzania portfelem handlowym. Zasady te i procedury muszą określać przynajmniej:
 - a) działalność, którą instytucja uznaje za handlową i zalicza do portfela handlowego do celów obliczania wymogu kapitałowego;
 - b) zakres, w jakim pozycja podlega codziennej wycenie rynkowej w odniesieniu do aktywnego, płynnego rynku dwustronnego;
 - c) w przypadku pozycji podlegających codziennej wycenie opartej na modelu — zakres, w jakim instytucja może:
 - i) rozpoznać wszystkie istotne ryzyka związane z pozycją;
 - ii) zabezpieczyć się przed wszystkimi istotnymi ryzykami związanymi z pozycją za pomocą instrumentów, na które istnieje aktywny, płynny rynek dwustronny; oraz
 - iii) dokonywać miarodajnych oszacowań podstawowych założeń i parametrów stosowanych w modelu;
 - d) zakres, w jakim instytucja może, i jest zobowiązana, generować wyceny dotyczące pozycji, konsekwentnie zatwierdzane przez organ zewnętrzny;
 - e) zakres, w jakim ograniczenia prawne i inne wymagania operacyjne wpływają negatywnie na zdolność instytucji do dokonania w krótkim czasie upłynnienia lub zabezpieczenia pozycji;
 - f) zakres, w jakim instytucja może i jest zobowiązana aktywnie zarządzać ryzykiem związanym z pozycją w ramach swojej działalności handlowej; oraz
 - g) zakres, w jakim instytucja może dokonywać transferu ryzyka lub pozycji między portfelem handlowym a niehandlowym oraz warunki takich transferów.
3. Właściwe organy mogą zezwolić, aby instytucje traktowały pozycje, które są udziałami lub akcjami, zgodnie z art. 57 lit. l), m) i n) dyrektywy 2006/.../WE, w portfelu handlowym, odpowiednio, jako instrumenty kapitałowe lub dłużne, w przypadku jeżeli instytucja wykaże, że w zakresie tych pozycji jest aktywnym animatorem rynku. W takim przypadku, instytucja musi posiadać odpowiednie systemy i mechanizmy kontroli regulujące handel uznanymi instrumentami kapitału własnego instytucji finansowych.
4. Terminowe transakcje typu repo związane z działalnością handlową, zaliczane przez daną instytucję do portfela niehandlowego, można dla celów obliczania wymogu kapitałowego objąć portfelem handlowym, o ile dotyczy to wszystkich transakcji wymienionego typu. W tym celu transakcje typu repo związane z działalnością handlową definiuje się jako te, które spełniają wymagania art. 11 ust. 2 i załącznika VII część A, a przedmiotem transakcji z obu stron są środki pieniężne lub papiery wartościowe zaliczane do portfela handlowego. Niezależnie od miejsca zaksięgowania wszystkie transakcje typu repo podlegają obciążeniu z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta dla transakcji z portfela niehandlowego.